Свято осені | початкова школа (1-4 класи) | 40 хв

20-30 учнів: 3 команди по 7-10 дітей, 11 дітей із ролями й читців, Ведуча (вчитель(ка)); у залі мами, тата, бабусі та інші рідні, які стають журі конкурсу виробів

Осінній бал і Свято врожаю в початковій школі: сценарій з командами й конкурсами

Це свято про щедру осінь і про працю, яка дає врожай. До класу приходить Осінь із трьома братами-місяцями: Вереснем, Жовтнем і Листопадом. Кожен приносить свої завдання: вікторину про осінні прикмети, естафети, народні прислів'я, загадки з кошика й гру на дотик. У центрі свята інсценівка про те, як Білочка, Їжачок і Ведмедик готуються до зими. А наприкінці команди показують осінні букети й вироби, зроблені своїми руками. Кожен учень має роль, репліку чи завдання в команді. Сценарій на 40 хвилин не потребує складних декорацій.

Цілі свята

- Закріпити знання про осінні місяці, прикмети осені, перелітних птахів і те, як звірі готуються до зими.
- Познайомити з народними прислів'ями про працю й виховувати повагу до праці людей, які вирощують урожай.
- Розвинути виразне мовлення: вірші, діалоги, інсценівка з повними репліками.
- Навчити працювати в команді, підтримувати суперників і радіти спільному успіху.

Герої та костюми

Роль	Хто грає	Костюм і підказка
Ведуча	Вчитель(ка)	Святкове вбрання теплих осінніх кольорів, осінній листочок на комірці. Веде свято, оголошує сцени й конкурси, тримає темп і стежить за справедливим рахунком.
Осінь	Учениця 4 класу	Жовта, помаранчева чи руда сукня, віночок із листя й горобини, кошик з яблуками. Щедра й урочиста. Представляє братів-місяців, дякує командам і роздає жетони-листочки.
Вересень, Жовтень, Листопад	Троє учнів 3-4 класів	Вересень: жовта стрічка через плече й паперові яблука; Жовтень: червона стрічка й кленові листочки; Листопад: коричнева стрічка й сухе листя, паперова сніжинка. Кожен проводить своє завдання: Вересень - вікторину, Жовтень - інсценівку й естафети, Листопад - прислів'я, гру на дотик і загадки.
Читці 1-4	Четверо учнів 2-4 класів	Святкове вбрання, осінній листочок чи гілочка горобини в руках. Читають вірші про осінь, урожай, звірів і птахів.
Білочка, Їжачок, Ведмедик	Троє учнів 1-2 класів	Білочка: руда кофтинка, вушка, пухнастий хвіст; Їжачок: коричнева жилетка з картонними колючками, шапочка з носиком; Ведмедик: коричнева кофта, шапочка з круглими вушками. Грають інсценівку «Хто як до зими готується». Ведмедик веселий і трохи лінивий, але не злий.

Реквізит і декорації

- Кошик Осені з яблуками й паперовими загадками
- Три таблички з назвами команд («Каштанчики», «Жолуді», «Горобинки») і жетони-листочки для балів
- Для естафети «Збери врожай»: по одній купці муляжів овочів і фруктів (або справжніх) на команду та по два кошики з табличками «Овочі» і «Фрукти»
- Для естафети «Парасолька і дощик»: три дитячі парасольки із заокругленими кінчиками й три блакитні обручі-«калюжі»
- Картки з половинками прислів'їв (по комплекту на команду)
- Три непрозорі торбинки з дарами осені: яблуко, волоський горіх, каштан, шишка, морквина, картоплина
- Для інсценівки: пеньок або стілець, кошичок Білочки з горіхами, оберемок сухого листя, ялинові гілочки
- Осінні букети й вироби, які команди підготували заздалегідь
- Грамоти для команд і читців

Музичний супровід

- Спокійна осіння інструментальна мелодія для виходу Ведучої й читців
- Вальс без слів для виходу Осені й братів-місяців (осінній бал)
- Тиха мелодія з шелестом листя для інсценівки
- Весела народна мелодія для естафет (наприклад, полька чи коломийка в інструментальному виконанні), не надто гучна
- Запис звуків дощу для естафети з парасолькою
- Запис курликання журавлів для фіналу

Підготовка

1. Розподіліть ролі за два тижні, дайте дітям тексти й позначте паузи та наголоси.
2. Проведіть дві репетиції: окремо інсценівку, потім увесь сценарій із музикою й конкурсами.
3. Поділіть клас на три команди й оберіть капітанів: «Каштанчики», «Жолуді», «Горобинки».
4. За тиждень попросіть кожну команду підготувати осінній букет або виріб із природних матеріалів: листя, шишок, жолудів, каштанів, горобини. Робіть їх у класі або вдома разом із рідними.
5. Надрукуйте й розріжте картки з прислів'ями, підготуйте торбинки з дарами осені. Перевірте, щоб у них не було нічого гострого.
6. Розішліть запрошення рідним і поставте для гостей стільці так, щоб вони бачили сцену й команди.

Хід свята

Номер 1. Вітання й осінній вірш 3 хв

Звучить осіння мелодія. Діти сидять командами, гості на стільцях. Ведуча виходить, вітає зал. Читець 1 виходить на середину й читає вірш.

Ведуча: Добрий день, любі діти, шановні мами, тата, бабусі й усі гості! Сьогодні в нас осінній бал і свято врожаю. Ми подякуємо осені за її щедрі дари й людям, які працюють у полі, на городі й у саду. Сьогодні ви побачите інсценівку, візьмете участь у вікторині, естафетах і конкурсах. А почнемо з вірша про те, як осінь приходить до нас.

Читець 1: Ходить осінь по стежині
В золотій своїй хустині.
Дуб і клен розфарбувала,
Килимом стежки заслала.
На городі - гарбузи,
Повні кошики й вози.
Всім дарунків принесла ти,
Бо ти щедра і багата!

Ведуча: Дякуємо! Чуєте, як шелестить листя й грає вальс? Наша гостя вже поруч.

Номер 2. Осінь і три брати-місяці 3 хв

Звучить вальс. Входить Осінь із кошиком, за нею Вересень, Жовтень і Листопад. Вони роблять коло вальсом і стають поруч із Ведучою. Ведуча представляє команди.

Осінь: Добрий день, друзі! Я Осінь. Я прийшла на ваш бал не сама, а з трьома братами. Кожен із них має для вас завдання. Хто впорається, той допоможе мені зібрати врожай і приготувати ліс до зими.

Вересень: Я Вересень, перший осінній місяць. Я відчиняю двері школи, збираю яблука й груші, а вечорами вже частіше одягаю теплу кофту. Моє завдання перевірить, що ви знаєте про осінь.

Жовтень: Я Жовтень. Я фарбую листя в жовтий і червоний колір і приношу дощі. Зі мною ви побачите, як звірі готуються до зими, і позмагаєтеся в спритності.

Листопад: А я Листопад. Я скидаю з дерев останнє листя й часом приношу перший іній. У мене народні прислів’я, загадки з кошика й гра для найуважніших.

Ведуча: Сьогодні змагаються три команди: «Каштанчики», «Жолуді» й «Горобинки». Капітани, привітайте нас! За кожну правильну відповідь команда отримує жетон-листочок. Але пам’ятайте: найцінніший листочок - за дружбу й допомогу товаришам.

Номер 3. Вікторина Вересня «Осінні прикмети» 4 хв

Вересень ставить по два питання кожній команді. Якщо команда не знає відповіді, право переходить до сусідньої. Осінь вручає жетони-листочки за правильні відповіді.

Вересень: Питання для «Каштанчиків»: назвіть три осінні місяці. Відповідь: вересень, жовтень і листопад.

Вересень: Питання для «Жолудів»: чому восени листя жовтіє й червоніє? Відповідь: сонця й тепла стає менше, зелена барва в листі руйнується, і стає видно жовті й червоні барви, які були там і раніше.

Вересень: Питання для «Горобинок»: назвіть трьох птахів, які восени відлітають у вирій. Відповідь: журавлі, лелеки, ластівки, шпаки, зозулі. Підходять будь-які три з них.

Вересень: Питання для «Каштанчиків»: які звірі на зиму засинають? Відповідь: ведмідь, їжак, борсук. А білка взимку не спить, тому восени робить запаси.

Вересень: Питання для «Жолудів»: як називається день восени, коли день і ніч тривають майже однаково? Відповідь: осіннє рівнодення, воно буває близько 22-23 вересня.

Вересень: Питання для «Горобинок»: який кущ восени прикрашають червоні грона ягід, а після перших приморозків вони стають менш гіркими? Відповідь: калина. Молодці! Осінь ви знаєте добре.

Номер 4. Інсценівка «Хто як до зими готується» 5 хв

Звучить тиха мелодія з шелестом листя. На сцені пеньок, біля нього оберемок листя. Жовтень стоїть збоку й розповідає. Білочка бігає з кошичком горіхів, Їжачок носить листочки. Пізніше перевальцем виходить Ведмедик.

Жовтень: Прийшов у ліс жовтень. Листя на деревах стало жовтим і червоним, а звірі заметушилися: усім треба готуватися до зими.

Білочка: Ох і роботи в мене! Горіхи в дупло сховала, жолуді під корінням закопала, а гриби повісила сушитися на гілочках. Узимку я не сплю, тож мушу мати запаси.

Їжачок: Пих-пих! А я цілу осінь ловив жучків і слимаків, тепер я кругленький і ситий. Зараз ношу в нірку сухе листя, щоб постеля була м'яка й тепла. Скоро ляжу спати аж до весни.

Ведмедик: А-а-ах! Добрий день, сусіди. Чого ви так метушитеся? Я цілий день лежав на сонечку, малину доїдав. Ще встигну підготуватися!

Білочка: Ведмедику, вже жовтень! Скоро впаде сніг. А ти ще й барліг не приготував.

Ведмедик: Ой, справді... А де ж мені його зробити? Під цим кущем мокро, під тим вітряно. І листя я не назбирав. Що ж тепер буде?

Їжачок: Не журися, сусіде. Я бачив за ярком стару вивернуту ялину. Під її корінням сухо й затишно. А я поділюся з тобою листям.

Білочка: А я накидаю тобі ялинових гілочок, щоб постеля була м'якою. Ну ж бо, всі разом!

Жовтень: І звірі взялися до роботи. Білочка скидала з дерев гілочки, Їжачок носив листя, а Ведмедик усе вистеляв і утоптував. До вечора барліг був готовий.

Ведмедик: Дякую вам, друзі! Тепер я зрозумів: готуватися до зими треба заздалегідь. Недарма кажуть люди: «Готуй сани влітку, а воза взимку». А навесні я першим прийду до вас із подарунками. Добраніч!

Жовтень: Так у лісі всі й підготувалися до зими: хто запасами, хто теплою постіллю, а хто дружбою.

Номер 5. Естафети Жовтня «Збери врожай» і «Парасолька і дощик» 5 хв

Команди стають колонами. Перша естафета: перед кожною командою купка овочів і фруктів, за кілька кроків два кошики з табличками «Овочі» і «Фрукти». Друга естафета: кожен учасник розкриває парасольку, оббігає «калюжу»-обруч, складає парасольку й передає наступному. Звучить весела мелодія, у другій естафеті шум дощу.

Жовтень: Перша естафета - «Збери врожай». Кожен бере з купки одну річ, біжить і кладе в правильний кошик: овочі до овочів, фрукти до фруктів. Хто помилився, повертається й перекладає. Готові? Починаємо!

Ведуча: Перевіряємо кошики: картопля, морква, буряк, капуста - овочі; яблука, груші, сливи - фрукти. Усі команди отримують по листочку, а найшвидша й найуважніша - ще один.

Жовтень: А тепер я приношу дощ! Друга естафета - «Парасолька і дощик». Розкрийте парасольку, оббіжіть калюжу, щоб не замочити ніг, складіть парасольку й передайте наступному. Обережно, не поспішайте розкривати біля товаришів!

Ведуча: Усі сухі й веселі! Листочок отримує кожна команда за обережність, а та, що впоралася першою, - ще один.

Номер 6. Вірші про врожай і лісових звірів 3 хв

Читці 2 і 3 по черзі виходять на середину з гілочками горобини й читають вірші. Після кожного вірша зал плескає.

Ведуча: Поки команди відпочивають, послухаймо наших читців.

Читець 2: Ми картоплю накопали,
Моркву й буряки зібрали,
Яблук - повні дві торбини,
Ще й червоної калини.
Хто трудився, той і має:
Осінь щедро пригощає!

Читець 3: Білка носить у комору
Жолуді в осінню пору.
Їжачок під старим пнем
Стелить ліжко день за днем.
А ведмедик до весни
Бачить дивні, добрі сни.

Осінь: Які гарні слова! Листопаде, тепер твоя черга.

Номер 7. Конкурс Листопада «Прислів'я-половинки» 3 хв

Кожна команда отримує конверт із картками: на одних початок прислів'я, на інших кінець. За дві хвилини треба скласти шість народних прислів'їв про працю. Капітани читають уголос.

Листопад: Наші предки віками працювали на землі й склали про працю мудрі прислів'я. Я їх розрізав навпіл. Складіть половинки докупи. Час пішов!

Ведуча: Капітани, читайте по одному прислів'ю по черзі. Перевіряємо: «Що посієш, те й пожнеш». «Як дбаєш, так і маєш». «Без труда нема плода». «Діло майстра величає». «Бджола мала, а й та працює». «Хто рано встає, тому Бог дає».

Листопад: А як ви розумієте прислів'я «Що посієш, те й пожнеш»? Так: що зробиш сьогодні, те й матимеш потім. Посієш працю, пожнеш урожай. Кожна команда, яка склала всі шість, отримує листочок.

Номер 8. Гра Листопада «Дари осені» 3 хв

Від кожної команди виходять по двоє учасників. Перед ними непрозора торбинка. Учасник заплющує очі, засовує руку в торбинку, описує предмет на дотик і називає його, потім дістає й показує залу.

Листопад: Восени дні короткі, а вечори темні. Перевіримо, чи впізнаєте ви дари осені навіть без світла. Заплющуйте очі й шукайте в торбинці руками.

Ведуча: Спершу опишіть, яке воно: кругле чи довгасте, гладеньке чи шорстке, тверде чи м'яке. А потім назвіть. Підглядати не можна!

Листопад: Яблуко, горіх, каштан, шишка, морквина, картоплина... Ви вгадали майже все! Кожна команда отримує листочок за кожну правильну відгадку.

Номер 9. Загадки з кошика 4 хв

Осінь простягає кошик. Листопад дістає з нього по одній паперовій загадці й читає по черзі кожній команді. Якщо команда не знає, право відповіді переходить до сусідньої.

Листопад: Перша загадка: сидить дід, у сто кожухів одягнений; хто його роздягає, той сльози проливає. Що це? (Цибуля.)

Листопад: Друга загадка: червона дівиця сидить у темниці, а коса на вулиці. Що це? (Морква.)

Листопад: Третя загадка: жовтий, круглий, на городі лежить, наче сонце; з нього кашу варять. Що це? (Гарбуз.)

Листопад: Четверта загадка: твердий дах, а під ним смачне ядро; білочка такі на зиму в дупло ховає. Що це? (Горіх.)

Листопад: П’ята загадка: червоні ягідки гронами на кущі, гіркуваті, а після приморозку смачніші. Що це? (Калина.)

Листопад: Шоста загадка: одягнулася в багато листків, головата й хрумка; з неї борщ і голубці варять. Що це? (Капуста.)

Номер 10. Конкурс осінніх букетів і виробів 3 хв

Капітани по черзі виносять букет або виріб своєї команди й за пів хвилини розповідають, з чого він зроблений і як називається. Гості свята стають журі й оцінюють оплесками.

Осінь: Мій улюблений конкурс! Кожна команда приготувала букет чи виріб із дарів осені. Капітани, покажіть свої роботи й розкажіть про них.

Ведуча: Шановні гості, сьогодні ви наше журі. Нагородьте кожну роботу оплесками. Оцінюємо задум, акуратність і те, як дружно працювала команда.

Осінь: Які чудові роботи! Тут і листя, і шишки, і жолуді, і горобина. Кожна команда отримує два листочки, бо всі вироби зроблено з любов’ю.

Номер 11. Журавлі, нагородження й фінал 4 хв

Звучить курликання журавлів. Читець 4 виходить уперед. Ведуча підраховує листочки й оголошує, що перемогли всі три команди. Осінь і місяці вручають грамоти, читці виходять уперед.

Читець 4: Листопад іде лісами,
Стелить килим під ногами.
Перший іній на травиці,
Прилетіли в сад синиці.

Ведуча: Листочки підраховано! Сьогодні перемогли знання, спритність і дружба, тож грамоти отримують усі три команди.

Осінь: Дякую вам, друзі! Ви допомогли мені зібрати врожай, провести птахів у вирій і приготувати ліс до зими. Пам’ятайте: що посієш, те й пожнеш. Ось вам яблука з мого саду.

Читець 1: За гостинці, за дарунки
І барвисті візерунки
Дякуємо щиро вам,
Щедрим нивам і садам!
Хай у кожній є родині
Стільки радості, як нині!

Ведуча: Зі святом осені! Хай у ваших родинах завжди буде тепло, затишок і щедрий урожай. До нових зустрічей!

Загадки

- Сидить дід, у сто кожухів одягнений; хто його роздягає, той сльози проливає. Що це? **(Відповідь: Цибуля)**
- Червона дівиця сидить у темниці, а коса на вулиці. Що це? **(Відповідь: Морква)**
- Жовтий, круглий, на городі лежить, наче сонце; з нього кашу варять. Що це? **(Відповідь: Гарбуз)**
- Твердий дах, а під ним смачне ядро; білочка такі на зиму в дупло ховає. Що це? **(Відповідь: Горіх)**
- Червоні ягідки гронами на кущі, гіркуваті, а після приморозку смачніші. Що це? **(Відповідь: Калина)**
- Одягнулася в багато листків, головата й хрумка; з неї борщ і голубці варять. Що це? **(Відповідь: Капуста)**

Ігри й конкурси

Вікторина Вересня «Осінні прикмети» (4 хв)
Вересень ставить по два питання кожній команді (питання й відповіді в сцені 3). За правильну відповідь команда отримує жетон-листочок. Якщо відповідь неточна, право відповіді переходить до сусідньої команди.

Естафети «Збери врожай» і «Парасолька і дощик» (5 хв)
У першій естафеті учасники по одному переносять овочі й фрукти з купки в потрібний кошик. У другій кожен розкриває дитячу парасольку, оббігає обруч-«калюжу», складає парасольку й передає наступному. Оцінюють швидкість, уважність і обережність.

Конкурс «Прислів'я-половинки» (3 хв)
Команди за дві хвилини складають із розрізаних карток шість народних прислів'їв про працю: «Що посієш, те й пожнеш», «Як дбаєш, так і маєш», «Без труда нема плода», «Діло майстра величає», «Бджола мала, а й та працює», «Хто рано встає, тому Бог дає». Капітани читають прислів'я по черзі.

Гра «Дари осені» (3 хв)
По двоє учасників від команди із заплющеними очима шукають у непрозорій торбинці предмет, описують його на дотик і називають: яблуко, горіх, каштан, шишку, морквину чи картоплину. За кожну правильну відгадку команда отримує листочок.

Конкурс осінніх букетів і виробів (3 хв)
Команди заздалегідь готують букет або виріб із листя, шишок, жолудів, каштанів і горобини. На святі капітани показують роботу й коротко розповідають про неї. Гості оцінюють оплесками, а нагороду отримує кожна команда.

Завершення

Учні дарують рідним яблука з кошика Осені та свої осінні вироби. Осінь, Вересень, Жовтень і Листопад вручають грамоти всім трьом командам. Звучить вальс, і діти запрошують рідних на коротке коло осіннього балу. Наприкінці всі разом роблять спільне фото біля букетів і виробів.

Поради вихователю

- Роздайте тексти ролей щонайменше за два тижні, щоб діти вивчили їх без поспіху.
- Для естафети з парасолькою беріть лише дитячі парасольки із заокругленими кінчиками й залиште між командами достатньо місця.
- Перед роздаванням яблук дізнайтеся в батьків про алергію на фрукти.
- Поясніть дітям прислів'я ще до свята: тоді конкурс пройде швидко, а діти зрозуміють сенс.
- Сором'язливим дітям дайте роль без слів: роздавати листочки-жетони, тримати кошик Осені, виносити вироби команди.

Запрошення на свято

Дорогі мами, тата, бабусі й усі рідні! Запрошуємо вас на осінній бал і свято врожаю, яке відбудеться ___ о ___ у ___. Вас чекають Осінь із трьома братами-місяцями, інсценівка про лісових звірів, вікторина, естафети, загадки й осінні вироби, зроблені руками ваших дітей. А ще ви станете журі нашого конкурсу! До зустрічі! Клас ___, вчитель(ка) ___.

Дата і час: _____ **Місце:** _____

kazkaland.com

Грамота

Нагороджується _____

ГРАМОТА. Нагороджується команда «___» (або учень/учениця ___) за кмітливість, спритність і дружну гру на святі осені. Хай кожна твоя праця дає щедрий урожай! Дата: ___. Вчитель(ка): ___.

Дата: _____ Підпис: _____

kazkaland.com